

نظریه های علم مسیحی در جهان غرب

دکتر قدرت الله قربانی
استادیار فلسفه دانشگاه خوارزمی

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

بهار ۱۳۹۲

قربانی، قدرت‌الله، ۱۳۴۸-

نظریه‌های علم مسیحی در جهان غرب / قدرت‌الله قربانی. - قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۲.

هشت، ۲۵۶ص: نمودار. - (پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ۲۳۶: فلسفه علوم انسانی؛ ۱۰)

ISBN: 978-600-5486-93-3

بها: ۶۶۰۰۰ ریال

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. [۲۴۱]-۲۴۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.

نمایه.

۱. علم و دین - اروپا - تاریخ. ۲. مسیحیت - عقاید. الف. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. ب. عنوان.

۲۶۱ / ۵۵۰۹۴

۱۳۹۱ ۶ ن ۳۶ ق / BL ۲۴۵

۲۸۴۱۰۹۴

شماره کتابشناسی ملی

نظریه‌های علم مسیحی در جهان غرب

مؤلف: دکتر قدرت‌الله قربانی

ویراستار: سیدرضا علی‌عسکری

صفحه‌آرایی: کاما

چاپ اول: بهار ۱۳۹۲

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: سعیدی

چاپ: قم - سبحان

قیمت: ۶۶۰۰ تومان

کلیه حقوق برای پژوهشگاه حوزه و دانشگاه محفوظ و نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

قم: ابتدای شهرک پردیسان، بلوار دانشگاه، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، تلفن: ۲۱۱۱۱ - ۰۲۵۱ (انتشارات: ۲۱۱۱۳۰۰) نمابر: ۰۲۸۰۳۰۹۰

ص.ب. ۳۱۵۱ - ۳۷۱۸۵ ● تهران: خ انقلاب، بین وصال و قدس، نیش کوی اسکو، تلفن: ۰۲۱ - ۶۶۴۰۲۶۰۰ و ۶۶۹۷۸۹۲۰

Website: www.rihu.ac.ir

Email: info@rihu.ac.ir

سخن پژوهشگاه

پژوهش در علوم انسانی [به منظور شناخت، برنامه‌ریزی و ضبط و مهار پدیده‌های انسانی] در راستای سعادت واقعی بشر ضرورتی انکارناپذیر و استفاده از عقل و آموزه‌های وحیانی در کنار داده‌های تجربی و در نظر گرفتن واقعیت‌های عینی و فرهنگ و ارزش‌های اصیل جوامع، شرط اساسی پویایی، واقع‌نمایی و کارایی این گونه پژوهش‌ها در هر جامعه است.

پژوهش کارآمد در جامعه ایران اسلامی در گرو شناخت واقعیت‌های جامعه از یک‌سو و اسلام به عنوان متقن‌ترین آموزه‌های وحیانی و اساسی‌ترین مؤلفه فرهنگ ایرانی از سوی دیگر است؛ از این‌رو، آگاهی دقیق و عمیق از معارف اسلامی و بهره‌گیری از آن در پژوهش، بازنگری و بومی‌سازی مبانی و مسائل علوم انسانی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

توجه به این حقیقت راهبردی از سوی امام خمینی (ره) بیانگذار جمهوری اسلامی، زمینه شکل‌گیری دفتر همکاری حوزه و دانشگاه را در سال ۱۳۶۱ فراهم ساخت و با راهنمایی و عنایت ایشان و همت اساتید حوزه و دانشگاه، این نهاد علمی شکل گرفت. تجربه موفق این نهاد، زمینه را برای گسترش فعالیت‌های آن فراهم آورد و با تصویب شورای گسترش آموزش عالی در سال ۱۳۷۷ «پژوهشکده حوزه و دانشگاه» تأسیس شد و در سال ۱۳۸۲ به «مؤسسه پژوهشی حوزه و دانشگاه» و در سال ۱۳۸۳ به «پژوهشگاه حوزه و دانشگاه» ارتقا یافت.

پژوهشگاه تاکنون در ایفای رسالت سنگین خود خدمات فراوانی به جوامع علمی ارائه نموده است که از آن جمله می‌توان به تهیه، تألیف، ترجمه و انتشار ده‌ها کتاب و نشریه علمی اشاره کرد.

کتاب حاضر توسط گروه فلسفه علوم انسانی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه به عنوان منبع پژوهش برای محققان در زمینه فلسفه علم و علم دینی تدوین شده است. از استادان و صاحب نظران ارجمند تقاضا می شود با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود، این پژوهشگاه را در جهت اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مورد نیاز جامعه دانشگاهی یاری دهند.

در پایان پژوهشگاه لازم می داند از مؤلف محترم دکتر قدرت الله قربانی و ارزیاب محترم دکتر سیدحمیدرضا حسنی مدیر گروه فلسفه علوم انسانی پژوهشگاه سپاسگزاری و تشکر نماید.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۹	فصل اول: چارچوب‌های کلی الهیات مسیحی
۹	۱. مقدمه
۱۰	۲. مسائل تاریخی ظهور حضرت مسیح
۱۲	۳. برخی از باورهای اصولی مسیحیت
۱۲	۱-۳. تثلیث
۱۴	۲-۳. تجسد و تجسم
۱۶	۳-۳. مرگ مسیح و نجات‌بخشی او
۱۷	۴. منابع الهیات مسیحی
۱۹	۱-۴. کتاب مقدس
۲۳	۲-۴. کلیسا و سنت
۲۷	۳-۴. عقل
۳۰	۴-۴. ایمان و تجربه دینی
۳۳	فصل دوم: مناسبات تاریخی مسیحیت و علم
۳۳	۱. مقدمه
۳۳	۲. دوره آباء کلیسا و قرون وسطا
۳۸	۳. دورهٔ رنسانس و جدید
۴۰	۱-۳. نیوتون
۴۲	۴. نهضت‌های اصلاح دینی
۴۴	۵. عصر روشنگری تا پایان قرن نوزدهم
۴۵	۱-۵. مسیحیت و نگرش‌های فلسفی انسان‌محور
۴۶	۲-۵. نقش کانت در انسان‌محوری عصر روشنگری

۵۲	۳-۵. مسیحیت و علوم تجربی: نظریه تکامل
۵۵	۴-۵. مسیحیت و علوم انسانی
۵۹	۵-۵. قرن بیستم و بیست و یکم
۶۰	۶-۵. مسیحیت و علوم فیزیکی
۶۳	۷-۵. مسیحیت و ایمان گرایی
۶۶	۶. جمع بندی

۶۷	فصل سوم: علم مسیحی در قرون وسطا: دیدگاه‌های الهیاتی ژیلسون
۶۷	۱. مقدمه
۶۸	۲. اهمیت پرورش از فلسفه و علم مسیحی
۷۱	۳. دیدگاه الهیاتی ژیلسون
۷۳	۱-۳. ویژگی‌های الهیات و ایمان مسیحی
۷۵	۲-۳. تعلیم مقدس و ویژگی‌های آن
۷۸	۳-۳. فلسفه مسیحی و ویژگی‌های آن
۸۲	۴-۳. علم مسیحی

۸۵	فصل چهارم: نظریات معنویت گرایی از علم دینی و مسیحی
۸۵	۱. مقدمه
۸۹	۲. بیکر ادی و ایده علم مسیحی
۹۰	۱-۲. برخی از ویژگی‌های علم مسیحی
۹۶	۳. علم دینی از دیدگاه ارنست هولمز
۱۰۱	۴. جمع بندی

۱۰۳	فصل پنجم: پلانتینگا و ایده علم خداپاور
۱۰۳	۱. مقدمه
۱۰۵	۲. زمینه‌های علم خداپاور پلانتینگا
۱۰۵	۱-۲. مقایسه شهر خدا و شهر زمین
۱۰۶	۲-۲. اهمیت بنیان‌های معرفتی بشر و احتمال پیشینی نظریات علمی
۱۰۸	۳-۲. امکان تفسیرهای متفاوت از نظریه تکامل
۱۱۱	۴-۲. نظم و نظریه تکامل
۱۱۳	۳. برخی از ویژگی‌های علم خداپاور
۱۱۸	۱-۳. تفاوت‌های علم خداپاور و علم دوئمی
۱۱۹	۴. انتقادات بر علم خداپاور و پاسخ‌های آن
۱۲۳	۵. مرور و نتیجه‌گیری

فصل ششم: امکان علم دینی از منظر فیلسوفان علم و دین	۱۲۷
۱. مقدمه	۱۲۷
۲. مقدمات فهم دیدگاه وحدت علم و دین	۱۲۸
۱-۲. نظریه تعارض	۱۲۸
۲-۲. نظریه استقلال	۱۳۱
۳-۲. نظریه گفتگو	۱۳۳
۳. نظریه یکپارچگی، وحدت و مکملیت	۱۳۶
۴. دیدگاه ایان باربور	۱۴۳
۵. جمع‌بندی	۱۵۲

فصل هفتم: علم قدسی نزد سنت‌گرایان غربی	۱۵۵
۱. مقدمه	۱۵۵
۲. ویژگی‌های کلی سنت‌گرایان غربی	۱۵۶
۱-۲. تعاریف سنت	۱۵۶
۲-۲. اصول و مدحیات سنت‌گرای غربی	۱۵۸
۳-۲. حکمت خالده در سنت‌گرای غربی	۱۵۹
۴-۲. نقد علم و تمدن مدرن غربی	۱۶۲
۵-۲. اهمیت علم سنتی و قدسی	۱۶۴
۳. علم قدسی از منظر رنه گنون	۱۶۵
۱-۳. نقد علم و تجدد غربی	۱۶۶
۲-۳. اهمیت سنت و سنت‌گرایی	۱۶۸
۳-۳. تفاوت‌های علوم سنتی و جدید: اهمیت علم مقدس	۱۶۹
۴. علم مقدس از دید شووان	۱۷۲
۱-۴. سنت‌گرایی و ویژگی‌های اندیشه شووان	۱۷۳
۲-۴. نقد فلسفه‌های جدید	۱۷۴
۳-۴. علم قدسی	۱۷۷
۵. جمع‌بندی دیدگاه گنون و شووان	۱۸۲

فصل هشتم: کارکردها و تأثیرات علم مسیحی	۱۸۳
مقدمه	۱۸۳
۱. نقد علم مدرن	۱۸۴
۲. احیای معنویت در زندگی انسان	۱۸۷
۳. اصلاح ساختارها و کارکردهای علم مدرن	۱۹۲
۴. بازیابی نقش مسیحیت در جهان مدرن	۱۹۴

۱۹۸	۵. تأسیس دانشگاه‌ها، کالج‌ها و نهادهای علمی مسیحی
۱۹۹	۱-۵. کلیسای دانشمندان مسیحی و کالج ماساچوست
۱۹۹	۲-۵. کلیسای علم دینی و مؤسسه علم دینی
۱۹۹	۳-۵. انجمن تومست‌های فرانسه
۱۹۹	۴-۵. روزنامه کریستین ساینس مانیتور
۲۰۰	۵-۵. دانشگاه‌های مسیحی
۲۰۰	۶-۵. شورای دانشگاه‌ها و کالج‌های مسیحی
۲۰۵	۷-۵. جان هنری نیومن و ایده یک دانشگاه
۲۰۹	۸-۵. آموزش علوم انسانی و نسبت آنها با الهیات
۲۱۳	۶. جمع‌بندی
۲۱۵	فصل نهم: خلاصه و نتیجه‌گیری: چرایی طرح نظریات علم مسیحی و نتایج آنها
۲۱۵	۱. مقدمه
۲۱۵	۲. اهمیت علم مدرن
۲۱۷	۳. ویژگی‌های علم تجربی مدرن
۲۱۸	۴. محدودیت‌های علم مدرن
۲۱۹	۵. ابعاد بحران معنوی انسان مدرن
۲۲۰	۶. کارکردهای ادیان در زدودن بحران انسان مدرن
۲۲۱	۷. دیدگاه علم مسیحی ژیلسون
۲۲۲	۸. دیدگاه معنویت‌گرایی ادی بیکر و ارنست هولمز
۲۲۴	۹. پلانتینگا و ایده علم خداپاور
۲۲۷	۱۰. فیلسوفان علم و دین و امکان علم دینی
۲۳۰	۱۱. علم قدسی سنت‌گرایان: گنون و شووان
۲۳۴	متن پاسخ دکتر جیمز مانویا به نامه نگارنده
۲۴۱	منابع و مآخذ
۲۵۱	نمایه‌ها